

Hoe betaal ik erfbelasting met kunst?

In deze rubriek beantwoordt een (panel van) in- en/of externe deskundige(n) allerlei vragen van (kandidaat-)notarissen. Die kunnen gaan over arbeidsvoorwaarden, verzekeringen, de notariële praktijk of een ander onderwerp.

| BEELD Roel Ottow

Geert Corstens
| Voorzitter adviescommissie
beoordeling aangeboden
cultuurbezit uit
nalatenschappen

Wat houdt de regeling over betaling van erfbelasting met kunst in?

‘Erfgenamen kunnen kunstwerken of voorwerpen van cultuurhistorische betekenis aan de Belastingdienst aanbieden bij wijze van betaling van erfbelasting. Dat geldt dan als betaling van 120 procent van het bedrag waarvoor dat voorwerp in de aangifte erfbelasting is opgenomen. Een schilderij dat in de aangifte is opgenomen voor bijvoorbeeld 100.000 euro en dat wordt aangeboden, leidt tot vermindering van de aanslag erfbelasting met 120.000 euro. Formeel is er sprake van kwijtschelding.’ •

Komt elk schilderij of beeldhouwwerk hiervoor in aanmerking?

‘Nee, het moet volgens artikel 67 lid 3 Successiewet 1956 en het daaraan gekoppelde uitvoeringsbesluit gaan om voorwerpen van nationaal kunst- of cultuurhistorisch belang. Dat betekent dat het voorwerp of de verzameling wegens bijvoorbeeld de reputatie van de maker of de zeldzaamheid ervan een bijzondere waarde heeft. Een werk van een lokaal bekende schilder die weinig naam heeft gemaakt, zal niet snel in aanmerking komen, maar een schilderij van een bekende 17e-eeuwse portrettist wel. Een toekomstige erfflater kan om een zogenoemde Intentieverklaring verzoeken. De Commissie gaat dan na of een voorwerp of verzameling, indien daarom na zijn of haar overlijden zou worden verzocht, voor toepassing van de regeling in aanmerking komt. De Commissie kan dan uiteraard niet bepalen of het cultuur- of cultuurhistorisch belang opweegt tegen de derving aan erfbelastinginkomsten.’ •

Wat voegt de categorie ‘cultuurhistorisch belang’ toe?

‘Niet alleen kunstvoorwerpen, maar bijvoorbeeld ook unieke manuscripten, het archief van een belangrijke schrijver, een unieke landkaartencollectie of een verzameling zilveren gebruiksvoorwerpen kunnen in aanmerking komen, ook als deze niet zijn te beschouwen als kunst.’ •

Wie beslist over de kwijtschelding en kan men ook voor zijn dood anticiperen op de regeling?

‘Formeel gaat de minister van Financiën hierover. De bewindslieden op het ministerie van Financiën hebben echter de taken zodanig verdeeld, dat de staatssecretaris het gehele terrein van de fiscaliteit voor zijn rekening neemt. De regeling over betaling van erfbelasting met kunst valt daar ook onder. Op grond van artikel 13 van het Uitvoeringsbesluit Successiewet 1956 laat de staatssecretaris zich daarbij adviseren door een commissie van drie, bestaande uit een door de ministers van Financiën en Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) benoemde voorzitter (mr. G.J.M. Corstens, oud-president Hoge Raad der Nederlanden), een door minister van OCW benoemd lid (dr. R. Ekkart, oud-directeur Rijksdienst voor Kunsthistorische Documentatie) en een door de minister van Financiën

benoemd lid (A. van Eijdsen, hoge ambtenaar van Financiën). De commissie wordt bijgestaan door een vertegenwoordiger van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed en secretariael ondersteund door een ambtenaar van Financiën. De staatssecretaris neemt de adviezen van de Commissie doorgaans over. De Commissie verlangt een verklaring van een directeur van een museum waarin staat vermeld dat en waarom het museum het voorwerp of de verzameling graag in zijn collectie opneemt.' •

Wat als de waarde van het voorwerp het bedrag van de verschuldigde erfbelasting overtreft?

'In dat geval kan de erfgenaam het voorwerp aan de Staat aanbieden en het deel van de waarde dat resteert in vijf jaarlijkse termijnen aan de Staat schenken met gebruikmaking van de voor de inkomstenbelasting geldende giftenaftrekregeling. Een voorbeeld: een Van Ostade is in de aangifte erfbelasting

aangegeven voor 300.000 euro. De verschuldigde erfbelasting bedraagt 150.000 euro. De kwijtschelding belooft 120 procent van de 300.000 euro, maar maximaal het bedrag van de aanslag van 150.000 euro. In dit voorbeeld kan een deel van het schilderij, te weten corresponderend met 125.000 euro (immers 125.000 euro + 20 procent = 150.000 euro) via kwijtschelding als betaling van erfbelasting gelden. De erfgenamen zouden kunnen besluiten de Van Ostade aan te bieden met gebruikmaking van de kwijtscheldingsregeling en de rest van het werk, corresponderend met 175.000 euro, in vijf jaarlijkse delen, corresponderend met vijf termijnen van 35.000 euro, aan de Staat te schenken. Dit bedrag is dan aftrekbaar bij de belastingaangifte waardoor er minder inkomstenbelasting hoeft te worden betaald.' •